

in college students. *Psychology & Health*, 35(10), 1207–1227. <https://doi.org/10.1080/08870446.2019.1711090>

Safran, J. D., & Segal, Z. V. (1996). *Interpersonal process in cognitive therapy* (1st ed). Jason Aronson.

Stover, A. D., Shulkin, J., Lac, A., & Rapp, T. (2024). A meta-analysis of cognitive reappraisal and personal resilience. *Clinical Psychology Review*, 110, 102428. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2024.102428>

Westbrook, D., Kennerley, H., & Kirk, J. (2008). *An introduction to cognitive behaviour therapy: Skills and applications (Repr)*. SAGE.

НЕСТЕРЕНКО С. Г., студентка БП-3 «Психологія», НаУКМА

ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОНФЛІКТНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Конфліктна комунікація є поширеним явищем сучасного соціуму, особливо в умовах використання цифрових технологій та емоційного перенавантаження. У конфліктних ситуаціях можуть втрачатися ознаки усвідомленого контролю, що призводить до стереотипного характеру мовлення і ускладнення аргументацій учасників.

Актуальність психолінгвістичного аналізу конфліктної комунікації полягає в необхідності виявлення ознак ескалації та визначенні методів запобігання хибних оцінок учасників взаємодії.

Метою дослідження є визначення впливу лексичних особливостей мовлення на рівень конфліктної взаємодії.

Психолінгвістичний аналіз дозволяє виявити особливості мовленнєвого прояву емоцій та когнітивних процесів учасників взаємодії. **Конфліктна комунікація** виникає в умовах емоційного напруження, коли людина намагається уникнути критики співрозмовника (Kahneman, 2011, с. 29). Такого типу сценарії проявляються у категоричних оцінках, шаблонних аргументах та підвищеній чутливості до оцінок опонента. Зазначені мовленнєві прояви не є випадковими, тому доцільно розглянути детально причини їх виникнення.

По-перше, у конфліктній ситуації мислення людини стає більш спрощеним, що призводить до чіткого поділу на «правильно» і «неправильно», без урахування проміжних варіантів. Такий спосіб оцінювання допомагає швидко зорієнтуватися в напруженій ситуації, але водночас обмежує можливість конструктивного діалогу.

По-друге, звернення до шаблонних аргументів відбувається через бажання зменшити розумове навантаження. Готові мовні конструкції допомагають не вдаватися до детального аналізу, а спиратися на більш знайомі схеми пояснення. Учасник конфлікту починає відчувати впевненість у своїй правоті, проте знижує якість аргументації.

По-третє, підвищена чутливість до оцінок виникає через зростання особистісної значущості конфлікту. Будь-яка критика може ототожнюватися з

негативною оцінкою особистості, що підвищує напруження в комунікації.

Мовлення учасників спрямовано на інформаційну, регулятивну та захисну функції (Винославська та ін., 2005). У конфлікті інформаційна функція спрямовуватиметься на передачу фактів, регулятивна відповідатиме за контроль поведінки співрозмовника, а захисна знижуватиме ризик власного емоційного дискомфорту.

Під впливом емоційного напруження, конфліктне мовлення часто втрачає ознаки стабільного діалогу, доходить до приниження рівня розвитку іншої особи, звинувачень у формі коротких, категоричних конструкцій, що лише підсилюють гостроту та напруженість взаємодії (Коцур та ін., 2021, с. 109).

Конфліктне мовлення часто спрямовано на знецінення опонента. Узагальнення оцінок спричиняє утворення когнітивних схем, які блокують конструктивний діалог (Larrouy Maestri et al., 2019). Ознаками цього феномену є негативні прикметники, категоричні присудки та узагальнення на основі одиничних випадків. Темп, гучність та інтонація мовлення під час конфлікту змінюються, бо ці характеристики виконують роль сигналів щодо домінування або захисту. Висока гучність і швидкий темп сигналізують про налаштування до конфлікту, а зниження і м'якість говорять про підвищення готовності до слухання (Пеліван, 2022, с. 105).

Дослідження свідчать, що конфлікти на цифрових платформах є широко розповсюдженими, та містять дискредитацією та агресивні метафори. Такі моменти комунікації зустрічаються у цифрових бесідах в 2 рази частіше, ніж у традиційних видах комунікації (Cinelli et al., 2021). Цей феномен можна пояснити анонімністю та дистанцією у комунікації, що знижують соціальні обмеження. Відсутність невербальних сигналів у текстових повідомленнях лише підсилює емоційну наповненість спілкування. Короткі повідомлення з агресивними метафорами привертають увагу аудиторії та спричиняють ескалацію конфлікту. Підтримка односторонніх мотивує учасників підтверджувати власну позицію.

Висновки. Психолінгвістичний підхід дозволяє розглядати конфліктну комунікацію як результат взаємодії емоційних і когнітивних процесів мовця. В умовах напруження мовлення втрачає адаптивність та гнучкість, оскільки спрямовується на утвердження позицій, що відповідно посилюється у цифровому середовищі. Як наслідок, мовлення може стати чинником ескалації або стабілізації конфлікту. Подальші дослідження будуть спрямовані на розробку мовних стратегій, що знижують конфліктний потенціал комунікації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Винославська, Л., Гнатенко, М., & Іваненко, Т. (2005). Мовлення та комунікативні функції в соціально-психологічних конфліктах. Харків: ХНУ.
2. Kotsur, V., Vilchynska, I., Nykonenko, L., & Kisse, A. (2021). The Language of Confrontation in Everyday Discourse: Intentional Depreciation. *PSYCHOLINGUISTICS*, 29(1), 100–116.
3. Cinelli, M., Pelicon, A., Mozetič, I., Quattrociocchi, W., Novak, P. K., & Zollo, F. (2021). Dynamics of online hate and misinformation. *Scientific Reports*.

4. Пеліван, О. К. (2022). Лінгво просодичні засоби актуалізації ввічливості/неввічливості в англомовному неформальному конфліктному діалогічному дискурсі.

5. Kahneman, D. (2011). Thinking, fast and slow. New York: Farrar, Straus and Giroux.

6. Larrouy Maestri, P., Poeppel, D., & Pell, M. D. (2019). The sound of emotional prosody: Nearly 3 decades of research and future directions.

НЕУМИВАКО ЄКАТЕРИНА ЕДУАРДІВНА, студентка БП-4 «Психологія», НаУКМА, **ГОЛУБЄВА МАРІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА**, доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки, НаУКМА

ЕМОЦІЙНИЙ КОНФЛІКТ У СТРУКТУРІ ОСОБИСТІСНОЇ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ СТУДЕНТСТВА ПІД ЧАС ВІЙНИ

Вступ. В умовах повномасштабної війни в Україні психологічний стан студентства перебуває під впливом тривалого, багатовимірного та хронічного стресу, що охоплює одразу кілька взаємопов'язаних рівнів переживання. До них належать безпосередня загроза життю та безпеці, соціальна й економічна нестабільність, постійне інформаційне перевантаження воєнними новинами, а також руйнування або суттєве відтермінування базових життєвих перспектив, зокрема професійної реалізації, планування майбутнього та побудови автономного дорослого життя.

Як зазначає О. Прокопенко, психологічний стан студентства в умовах воєнного стану характеризується емоційним глибоким внутрішнім конфліктом між прагненням до самореалізації та критичним виснаженням внутрішніх ресурсів. З одного боку, навчання у вищій школі залишається періодом активного формування особистості, де вступ до університету підсилює віру у власні сили та відкриває нові горизонти для пізнання. Студентство зберігає амбітні плани, бажання змінити світ та високу професійну мотивацію, яка стимулює його до самовдосконалення та пошуку свого місця у суспільстві. Крім того, умови війни спонукають молодь до переосмислення життєвих цінностей та вибору такого професійного шляху, який би відповідав актуальним потребам держави та суспільства (Прокопенко, 2025, с. 2-4).

Однак наведені вище позитивні стимули розвитку постійно зіштовхуються з потужним деструктивним впливом воєнних дій, що створює передумови для розвитку глибокого емоційного вигорання. Постійна тривога, невизначеність майбутнього та інформаційне перенасичення значно посилюють психологічне навантаження на молодих людей. Інтенсивне навчання в поєднанні з хронічним браком сну та відсутністю часу на відпочинок призводить до виснаження ресурсів, що додатково поглиблюється фінансовими труднощами та соціальною ізоляцією. Крім того, виникає специфічна внутрішня напруга через невідповідність між «Я-ідеальним» та реальним станом можливостей студента, який ще не навчився раціонально розподіляти сили в екстремальних умовах (Прокопенко, 2025, с. 4).